

Nr 242.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken m. m.; given Stockholms slott den 20 mars 1928.

Under återopande av bilagda i statsrådet och i lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken;
- 2) lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom;
- 3) lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand;
- 4) lag angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

N. Gärde.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken.

Härigenom förordnas, att 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken, vilka lagrum senast ändrats 6 § genom lag den 4 juni 1926 (nr 195) och 12 § genom lag den 17 juni 1916 (nr 236), skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Den, som äger rätt till tionde, ränta eller annan sådan avgäld av fast egendom, njute ock företräde till betalning ur egendomen, i vems hand den vara må, där ej avgälden stått inne längre än ett år efter förfalldagen. Företräde till betalning som nyss sagts äge jämväl kommun eller annan menighet för fastighetsskatt, vilken skall utgå för fast egendom och utgöras av den, som innehaft egendomen med äganderätt eller ock med fideikommissrätt eller eljest på grund av testamente. Samma förmänsrätt tillkomme ock jordägare, som åt annan upplåtit sin fasta egendom, i de denne tillhöriga lösören och byggnader, som å egendomen finnas, samt, där tomträtt eller vattenfallsrätt eller besittningsrätt för obegränsad tid (åborätt) enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord upplåtits, i den upplåtna rättigheten med vad därtill hör, för arrende eller avgäld, som till jordägaren skall utgå, samt för jordägaren åliggande utskyld eller annan avgift, som bort av egendomens innehavare gäldas, dock ej för fordran, som förfallit till betalning tidigare än ett år före utmätning eller, vid konkurs, före konkursansökningens ingivande, så ock för husröta eller vanhävd, där sådan ersättning skall utgå. Har jordägare lämnat arrendator kreatur, redskap eller annat till egendomens bruk, njute jordägaren lika rätt för lega, som ej stått inne längre än nyss sagts, ävensom för ersättning, där sådan bör utgå, för vad sålunda blivit arrendatorn lämnat.

Därefter — — — lika rätt.

Enahanda förmänsrätt — — — förmedlat lånet.

Har delägare — — — dock ej rum.

12 §.

Därnäst have — — — löpande året.

Sist skola, i den mån ej bättre rätt äger rum jämlikt 6 §, med för-
mänsrätt ur gäldenärens egendom så i fast som löst gäldas med lika rätt
sinsemellan: kommunal- och stadsutskylder, av kyrkostämman eller kyrko-
fullmäktige beslutade avgifter till kyrka och skola, skogsaccis samt härads-
och landstingsmedel, samtliga dock endast för sista och löpande året; så
ock vad enligt lag om allmän pensionsförsäkring kommun må hava ut-
givit på grund av gäldenärens underlåtenhet att erlägga pensionsavgift
för sista och löpande året.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1930 men skall icke äga till-
ämpning i konkurs, vari beslut om egendomsavträde tidigare meddelats.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom.

Härigenom förordnas, att 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom skall erhålla följande ändrade lydelse:

Jordägaren ansvarar för all skatt och annan allmän tunga, som för fastigheten utgår och ej enligt lag åligger arrendatorn; dock svare arrendatorn för vägunderhåll in natura samt vägskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand.

Häriigenom förordnas, att 24 § i lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand, vilken lag har denna rubrik enligt lag den 27 juni 1927, skall erhålla följande ändrade lydelse:

Arrendatorn må ej förpliktas att ansvara för annan för fastigheten utgående skatt eller allmän tunga än dels för sådan, som enligt föreskrift i därom utfärdad lag eller författning åligger brukare, dels för fastighets-skatt, i den mån denna belöper på jordbruksvärde och icke utgår till landsting, dels ock för vägunderhåll in natura.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929. Skall på grund av punkt 2 av övergångsbestämmelserna till kommunalskattelagen samt 46 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting arrendator påföras landstingsskatt, för vilken enligt äldre bestämmelser jordägaren skolat ansvara, skall jordägaren fortfarande vara ansvarig för densamma.

Förslag

till

Lag

angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Häri genom förordnas som följer:

Vad i lag eller författning sägs om uppskattning till allmän bevilning av fast egendom eller om värde, som därvid åsatts sådan egendom, skall, såvitt fråga är om tid efter det kommunalskattelagen trätt i kraft, förstås om taxering av fastighet enligt nämnda lag eller därvid åsatt värde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 16 mars 1928.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden
THYRÉN, RIBBING, GÄRDE, PETERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST,
LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför
chefen för justitiedepartementet, statsrådet Thyren:

Då förslag till kommunalskattelag år 1927 förelades riksdagen, framlades
i proposition nr 238 vissa i samband därmed stående förslag till lag om
ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken, lag om ändrad lydelse
av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egen-
dom, lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 om arrende
av] viss jord å landet inom Norrland och Dalarne samt lag angående vad
med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall
förstås. Kommunalskatteutskottet vid 1927 års riksdag förklarade sig icke
hava något att] erinra mot de framlagda författningsförslagen (utl. nr 5).
Då förslaget till kommunalskattelag icke vann riksdagens bifall, avslogos
även de i propositionen nr 238 upptagna lagförslagen.

På hemställan av chefen för finansdepartementet har Kungl. Maj:t förut
denna dag beslutat att ånyo förelägga riksdagen förslag till kommunal-
skattelag. Under sådana förhållanden synas de lagförslag, som år 1927 förelades
riksdagen i proposition nr 238, åter böra framläggas för riksdagen.
Tiden för de föreslagna författningarnas ikraftträdande måste dock fram-
flyttas ett år och den år 1927 beslutade ändringen i rubriken till den s. k.
norrländska arrendelagen iakttagas. I följd härav torde lagrådets yttrande
böra inhämtas över de föreslagna författningarna i vad de skilja sig från
de för 1927 års riksdag framlagda förslagen.

Föredragande departementschefen uppläser härefter förslag till

1:o lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken;

2:o lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr
36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom;

3:o) lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand; samt

4:o) lag angående vad med uppskattning till allmän bevillning av fast egendom i vissa fall skall förstås;

av den lydelse, bilagor till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, lagrådets utlåtande över förslagen måtte genom utdrag av protokollet inhämtas.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Ur protokollet:

N. Cervin.

Bilaga.**Förslag**

till

Lag**om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken.**

Härigenom förordnas, att 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken, vilka lagrum senast ändrats 6 § genom lag den 4 juni 1926 (nr 195) och 12 § genom lag den 17 juni 1916 (nr 236), skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Den, som äger rätt till tionde, ränta eller annan sådan avgäld av fast egendom, njute ock företräde till betalning ur egendomen, i vems hand den vara må, där ej avgälden stått inne längre än ett år efter förfalldagen. Företräde till betalning som nyss sagts äge jämväl kommun eller annan menighet för fastighetsskatt, vilken skall utgå för fast egendom och utgöras av den, som innehaft egendomen med äganderätt eller ock med fideikommissrätt eller eljest på grund av testamente. Samma förmänsrätt tillkomme ock jordägare, som åt annan upplåtit sin fasta egendom, i de denne tillhöriga lösören och byggnader, som å egendomen finnas, samt, där tomträtt eller vattenfallsrätt eller besittningsrätt för obegränsad tid (åborätt) enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord upplåtits, i den upplåtna rättigheten med vad därtill hör, för arrende eller avgäld, som till jordägaren skall utgå, samt för jordägaren åliggande utskyld eller annan avgift, som bort av egendomens innehavare gäldas, dock ej för fordran, som förfallit till betalning tidigare än ett år före utmätning eller, vid konkurs, före konkursansökningens ingivande, så ock för husröta eller vanhävd, där sådan ersättning skall utgå. Har jordägare lämnat arrendator kreatur, redskap eller annat till egendomens bruk, njute jordägaren lika rätt för lega, som ej stått inne längre än nyss sagts, ävensom för ersättning, där sådan bör utgå, för vad sålunda blivit arrendatorn lämnat.

Därefter — — — lika rätt.

Enahanda förmänsrätt — — — förmedlat lånet.

Har delägare — — — dock ej rum.

12 §.

Därnäst have — — — löpande året.

Sist skola, i den mån ej bättre rätt äger rum jämlikt 6 §, med månsrätt ur gäldenärens egendom så i fast som löst gäldas med lika sinsemellan: kommunal- och stadsutskylder, av kyrkostämman eller kyrkofullmäktige beslutade avgifter till kyrka och skola, skogsaccis samt härads- och landstingsmedel, samtliga dock endast för sista och löpande året; så ock vad enligt lag om allmän pensionsförsäkring kommun må hava utgivit på grund av gäldenärens underlåtenhet att erlagga pensionsavgift för sista och löpande året.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1930 men skall icke äga tillämpning i konkurs, vari beslut om egendomsavträde tidigare meddelats.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom.

Härigenom förordnas, att 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom skall erhålla följande ändrade lydelse:

Jordägaren ansvarar för all skatt och annan allmän tunga, som för fastigheten utgår och ej enligt lag åligger arrendatorn; dock svare arrendatorn för vägunderhåll in natura samt vägskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929.

*Bilaga.***Förslag**

till

Lag

om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand.

Härigenom förordnas, att 24 § i lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand skall erhålla följande ändrade lydelse:

Arrendatorn må ej förpliktas att ansvara för annan för fastigheten utgående skatt eller allmän tunga än dels för sådan, som enligt föreskrift i därom utfärdad lag eller författning åligger brukare, dels för fastighets-skatt, i den mån denna belöper på jordbruksvärde och icke utgår till landsting, dels ock för vägunderhåll in natura.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929. Skall på grund av punkt 2 av övergångsbestämmelserna till kommunalskattelagen samt 46 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting arrendator påföras landstings-skatt, för vilken enligt äldre bestämmelser jordägaren skolat ansvara, skall jordägaren fortfarande vara ansvarig för densamma.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

angående vad med uppskattning till allmän bevillning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Härigenom förordnas som följer:

Vad i lag eller författning sägs om uppskattning till allmän bevillning av fast egendom eller om värde, som därvid åsatts sådan egendom, skall, såvitt fråga är om tid efter det kommunalskattelagen trätt i kraft, förstås om taxering av fastighet enligt nämnda lag eller därvid åsatt värde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 20 mars 1928.

Närvarande:

justitierådet VON SETH,
justitierådet WEDBERG,
regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 16 mars 1928, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättade förslag till 1:o) lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken; 2:o) lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom; 3:o) lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand; samt 4:o) lag angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av revisionssekreteraren Harald Waller.

Lagrådet lämnade förslagen utan anmärkning.

Ur protokollet:
Oskar Adelson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 20 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, GÄRDE, PETTERSSON, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Gärde, lagrådets denna dag avgivna utlåtande över de den 16 mars 1928 till lagrådet remitterade förslagen till

- 1:o lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken;
- 2:o lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid 1) om nyttjanderätt till fast egendom;
- 3:o lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand; samt
- 4:o lag angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås.

Departementschefen omförmäler, att lagrådet lämnat förslagen utan anmärkning, samt meddelar, att han låtit i ingressen till förslaget till lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand vidtaga en redaktionell ändring, för vilken någon redogörelse icke torde vara erforderlig.

Föredragande departemenschefen uppläser härefter förslag till

- 1:o lag om ändrad lydelse av 17 kap. 6 och 12 §§ handelsbalken;
  - 2:o lag om ändrad lydelse av 2 kap. 23 § i lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom;
  - 3:o lag om ändrad lydelse av 24 § i lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand; samt
  - 4:o lag angående vad med uppskattning till allmän bevilning av fast egendom i vissa fall skall förstås;
- samt hemställer, att dessa förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla, och skall till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren